

Από το (αριστερό) άκρο της πόλης: Η κανονικοποίηση της καταστολής (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό Σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο δημοσιεύτηκε από το [αφοα](#) στις 02/03/25.

Περιεχόμενο

Από το (αριστερό) άκρο της πόλης: Η κανονικοποίηση της καταστολής

✍️ Του Χάρη Καλύβα

Στον Προμηθέα Δεσμώτη του Αισχύλου, ο Προμηθέας τιμωρείται γιατί έδωσε την φωτιά στους ανθρώπους. Ο Δίας έχοντας τον πλήρη έλεγχο της φωτιάς όριζε και τις ζωές των ανθρώπων ενώ η χειραφέτηση των ανθρώπων με τη βοήθεια του Προμηθέα ήταν ταυτόχρονα και μια άμεση αμφισβήτηση της εξουσίας του Δία. Στην τραγωδία του Αισχύλου, οι εντολοδόχοι του Δία που οδηγούν τον Προμηθέα στον τόπο της τιμωρίας του είναι το Κράτος και η Βία. Η επιλογή αυτή καταδεικνύει ότι ανέκαθεν ήταν αντιληπτό ότι η εξουσία, το κράτος και η βία είναι συνυφασμένες έννοιες.

Η διατήρηση της Εξουσίας διασφαλίζεται από τη βία ή πιο συχνά την απειλή βίας που ασκεί το κράτος, το οποίο για να μπορέσει να είναι αποτελεσματικό, θα πρέπει να έχει και το μονοπώλιό της. Για τον λόγο αυτό, βλέπουμε ότι όλοι οι κανόνες του κράτους, ακόμα και αν στην πλειοψηφία τους είναι αυτονόητοι για την ομαλή συνύπαρξη των ανθρώπων σε μια κοινωνία, εφαρμόζονται με την απειλή της βίας (φυλάκιση, απώλεια εργασίας, χρηματικές ποινές κτλ). Για την εξουσία, άλλωστε, δεν είναι απαραίτητη η συναίνεση στους κανόνες αρκεί απλώς η συμμόρφωση σε αυτούς. Η συναίνεση προϋποθέτει κριτική εξέταση των κανόνων, διάλογο και κατανόηση, ενώ η συμμόρφωση απλώς χρειάζεται υποταγή. Για αυτό παρατηρούμε ότι όσο πιο αυταρχικό γίνεται ένα κράτος τόσο περισσότερο εντείνει την ασκούμενη καταστολή.

Στην Κύπρο, τα τελευταία 5-6 χρόνια διαφαίνεται πιο ξεκάθαρα η αποτυχία του κράτους να αντιμετωπίσει με θετικό τρόπο, για τους πολίτες, ζητήματα υγείας, παιδείας, οικονομίας και Κυπριακού. Η αδυναμία αυτή μετουσιώνεται σε υιοθέτηση ακροδεξιών πολιτικών και σε συνδυασμό με την εκτεταμένη διαφθορά αφήνει ως μοναδική διέξοδο κρατικού «έργου» τον αυταρχισμό και την καταστολή. Η κατρακύλα προς τον αυταρχισμό δεν είναι βέβαια κυπριακό φαινόμενο, είναι κάτι που παρατηρείται σε όλες σχεδόν τις «δυτικές» κοινωνίες. Το κυπριακό κράτος, ιδίως επί Χριστοδουλίδη, φαίνεται να ακολουθεί πιστά τις πολιτικές κατευθύνσεις του ακραίου κέντρου και τα επικοινωνιακά παιχνίδια της κυβέρνησης Μητσοτάκη στην Ελλάδα.

Έτσι, τα τελευταία χρόνια είχαμε τις προσπάθειες του νυν Γενικού Εισαγγελέα και τότε Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξης, Γιώργου Σαββίδη, να εγκαινιάσει στρατιωτικές περιπολίες στην παλιά Λευκωσία, οι οποίες, σύμφωνα με τα δικά του λόγια, «σκοπό έχουν να εμπεδωθεί στους πολίτες

το αίσθημα της ασφάλειας». Στη συνέχεια ο Νουρής έστησε συρματοπλέγματα (και θέαμα) στην πράσινη γραμμή για την καταπολέμηση της «λαθρομεταναστευσης» μετατρέποντας την γραμμή αντιπαράθεσης σε σκληρό κρατικό σύνορο. Ταυτόχρονα, το Πουρνάρα μετατρέπεται από χώρο υποδοχής αιτητών ασύλου για μερικές μέρες σε κλειστό στρατόπεδο συγκέντρωσης, όπου οι άνθρωποι κρατούνται πλέον για μήνες σε άθλιες συνθήκες διαβίωσης, μοντέλο που θα ακολουθηθεί και στην Λίμνη που χτίζεται τώρα.

Από την παρούσα κυβέρνηση, βλέπουμε τον Χριστοδουλίδη και τον Ιωάννου να περηφανεύονται ότι απελαύνουν περισσότερους ανθρώπους από όσους έρχονται, ενώ δεν δίστασαν να αποχαρκτηρίσουν τη νεκρή ζώνη ως έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, για να μην δεχτούν μερικές δεκάδες πρόσφυγες που εγκλώβισαν εκεί. Το ουσιαστικότερο, όμως, είναι η σημαντική αύξηση της βιαιότητας της καταστολής, πρωτίστως εναντίον μεταναστ(ρι)ών, που οδήγησε στις κρατικές δολοφονίες των Anisur Rahman και Shoahib Khan, ενώ με την εντατικοποίηση των «επαναπροωθήσεων» στη θαλάσσια περιοχή της Κύπρου είναι θέμα χρόνου να έχουμε και εκεί ναυάγια-δολοφονίες τα οποία δεν θα μπορούν να αποσιωπήσουν.

Φυσικά, στην εντατικοποίηση της κρατικής βίας δεν αρκεί μόνο ο «εξωτερικός εχθρός», είναι απαραίτητος και ο «εσωτερικός εχθρός». Αυτός είναι ο στόχος της αγοράς επιπλέον μηχανοκίνητων κανονιών νερού τύπου «Αίαντας», η δημιουργία φυλακών ανηλίκων, καθώς και η εξαγγελία για την δημιουργία σώματος της αστυνομίας αποκλειστικά για την αντιμετώπιση ταραχών, στα πρότυπα των ελληνικών μονάδων καταστολής, δηλαδή μια αστυνομική μονάδα με μοναδικό καθήκον να δέρνει κόσμο. Στην ελληνική κοινωνία, η οποία έχει πλέον εθιστεί στην βία, η ενίσχυση της καταστολής δικαιολογείται πολύ εύκολα. Στην Κύπρο, όμως, η κατάσταση είναι αρκετά διαφορετική, γιατί, ενώ βλέπουμε κάποια αύξηση της βιαιότητας από μερίδα οπαδών στα γήπεδα, δεν βλέπουμε αντίστοιχη βιαιότητα στις διαδηλώσεις του χώρου της αντιεξουσίας και της ριζοσπαστικής αριστεράς.

Τα τελευταία 10-15 χρόνια ο αντιεξουσιαστικός/ριζοσπαστικός χώρος της Κύπρου έχει επιλέξει την αποφυγή της συγκρουσιακής αντιπαράθεσης με το κράτος ως μια συνειδητή πολιτική επιλογή. Αντιλαμβανόμαστε τις διαδηλώσεις και την άμεση δράση σαν αναπόσπαστο μέρος του κοινωνικού διαλόγου, σαν ένα χώρο όπου μπορούν να ακουστούν άμεσα και δημόσια οι επιθυμίες των πολιτών. Στην αντιπροσώπευση δεν έχουν όλα τα κομμάτια της κοινωνίας ίση πρόσβαση στα θεσμικά κέντρα αποφάσεων και, ιδίως για τα πιο περιθωριοποιημένα κομμάτια της, ο δρόμος είναι ο μοναδικός χώρος έκφρασης τους.

Ο ρόλος της κρατικής καταστολής είναι ακριβώς η φίμωση αυτών των εκφράσεων, η οποία γίνεται πάντοτε με το πρόσχημα της πάταξης της βίας, που κατά κανόνα δεν είναι τίποτα άλλο από την αυτονόητη και θεμιτή αντίσταση στην κρατική βία. Από τη στιγμή όμως που υπήρχε η δυνατότητα, η δική μας πολιτική επιλογή ήταν και είναι να διασφαλίσουμε ότι ο χώρος των διαδηλώσεων είναι ένας ασφαλής χώρος για όλα τα άτομα ιδίως τα πιο ευάλωτα, τα οποία είναι και πολλές φορές τα πιο περιθωριοποιημένα. Είναι πολύ σημαντικό για εμάς το γεγονός ότι διεκδικήσαμε και πετύχαμε να μπορούμε να κατέβουμε στις διαδηλώσεις μαζί με τα μικρά μας παιδιά, ότι άτομα με αναπηρίες ή κινητικά προβλήματα νιώθουν ευπρόσδεκτα. Θεωρούμε επιτυχία, τέλος, ότι ήταν δυνατό να κατέβουν στον δρόμο και να διαδηλώσουν με ασφάλεια LGBTQI άτομα της αφρικανικής κοινότητας ενάντια στις απελάσεις τους.

Η επιλογή αυτή δημιουργεί ένα σοβαρό πρόβλημα για το (άκρο)δεξιό κράτος των Αναστασιάδη/Χριστοδουλίδη, μιας και δυσκολεύει σημαντικά η δικαιολόγηση της καταστολής. Έτσι, είδαμε τον κρατικό μηχανισμό να ψάχνει με τον μεγεθυντικό φακό τις φωτογραφίες και τα βίντεο για να βρει έστω και το παραμικρό στοιχείο που να δικαιολογούσε την κρατική καταστολή στην πρώτη διαδήλωση του «Ως Δαμέ» στις 13 Φλεβάρη 2021, διαβάσαμε «έγκριτους» δημοσιογράφους διαμορφωτές της κοινής γνώμης να πασχίζουν να αποδείξουν ότι το σύνθημα «τσακίστε τους φασίστες» που φώναζαν αντιφασίστες διαδηλωτές στη Λεμεσό είναι της ίδιας βιαιότητας με τα

πογκρόμ των φασιστών την προηγούμενη μέρα, βλέπουμε δεκάδες από κατά τα άλλα κενά προφίλ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης να υποστηρίζουν ένθερμα τις ανυπόστατες συλλήψεις πριν από λίγες μέρες μετά την πορεία ενάντια στην κρατική δολοφονία του Shoaiib Khan.

Το πιο ανησυχητικό όμως είναι το γεγονός ότι η αστυνομία γίνεται ολοένα και πιο προκλητική στις διαδηλώσεις και προσπαθεί συστηματικά να δημιουργήσει εντάσεις και κατ' επέκταση συνθήκες σύγκρουσης. Δεν είναι λίγες οι φορές όπου αστυνομικοί με ή χωρίς στολή βρίζουν διαδηλωτές, όπως επίσης έχει γίνει κανονικότητα να προχωράνε πάνοπλοι αστυνομικοί με παραταγμένες τις ασπίδες σε απόσταση αναπνοής από διαδηλωτές, ακόμα και πίσω από μικρά παιδιά με πατίνια ή και ηλικιωμένα άτομα που βρίσκονται στην ουρά της πορείας. Ταυτόχρονα, το τελευταίο διάστημα μετά από διαδηλώσεις έγιναν συλλήψεις με τελείως αυθαίρετες κατηγορίες, όπως στη Λεμεσό πριν κάτι μήνες όπου η αστυνομία συνέλαβε και κράτησε για τρεις μέρες διαδηλωτές γιατί απλώς βρεθήκαν στο πεζοδρόμιο απέναντι από τον αστυνομικό σταθμό και φώναζαν συνθήματα κατά της δολοφονίας του Anisur Rahman. Το τελευταίο παράδειγμα αστυνομικής αυθαιρεσίας ήταν στις 19 Γενάρη, όταν συνέλαβαν άλλα τρία άτομα απλώς γιατί τόλμησαν να βγουν στον δρόμο κατά της δολοφονίας του Shoaiib Khan και ακολούθησαν μεταγενέστερες κατηγορίες σε ακόμα τρία άτομα με ανάλογες κατηγορίες.

Είναι ξεκάθαρο ότι η πολιτική ηγεσία της χώρας δεν μπορεί να περιμένει άλλο την πιθανότητα βίαιης αντίδρασης των διαδηλωτών απέναντι στις αστυνομικές προκλήσεις που βιώνουμε τα τελευταία τρία χρόνια, για να δικαιολογήσει και το αφήγημα των δύο άκρων και τη βίαιη καταστολή. Από ό,τι φαίνεται το κράτος χρειάζεται άμεσα αποτελέσματα και αυτό βλέπουμε από την εφαρμογή απαγόρευσης συναθροίσεων, μιας και αρκεί απλώς να αποφανθεί ο επικεφαλής της αστυνομίας αν μια συνάθροιση είναι παράνομη για να αρχίσουν συλλήψεις. Πρακτικές που αναμένεται να εντατικοποιηθούν με την ψήφιση του νομοσχεδίου που κατέθεσε ο υπουργός δικαιοσύνης για τον έλεγχο των διαδηλώσεων προσφέροντας και την νομική κάλυψη στην αστυνομία. Είναι στο χέρι μας όμως να εμποδίσουμε την κανονικοποίηση της κρατικής αυθαιρεσίας και καταστολής, γιατί η ελευθερία της έκφρασης και η πρόσβαση στον δημόσιο χώρο είναι κεκτημένα τα οποία δεν σκοπεύουμε να εκχωρήσουμε σε κανένα.

Κλείνοντας, προσαρμόζοντας ένα απόσπασμα προσαρμοσμένο από κείμενο που είχε μοιραστεί στην εξεγερμένη Αθήνα τον Δεκέμβριο του 2008.

«Βία;

Βία είναι να παίρνεις ψυχοφάρμακα και βιταμίνες για να ανταπεξέλθεις στα εξοντωτικά ωράρια

Βία είναι να πρέπει να ανέχεσαι τις προσβολές από το αφεντικό σου γιατί χρειάζεσαι την δουλειά

Βία είναι να βλέπεις τους συνταξιούχους απέναντι να χάνουν το σπίτι που έζησαν μια ζωή από την τράπεζα».

Πολλές φορές ακούμε αφορισμούς για καταδίκη της βίας από όπου και αν προέρχεται. Ωστόσο η βία έχει πρόσημο, εξαρτάται από ποιους προέρχεται και σε ποιους ασκείται. Κατ' επέκταση, μια «ουδέτερη» στάση καταδίκης της βίας δεν είναι τίποτα άλλο από τη δικαιολόγηση της βίας που ασκούν οι ισχυροί απέναντι στους αδύναμους.

[Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση](#), [Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση](#), [Ηλεκτρονικά Άρθρα](#), [Δεκαετία 2020-2029](#), [2025](#), [αφοα](#), [Κοινότητα Αγώνα \(Ομάδα\)](#), [Κρατική καταστολή](#), [Απροσδιόριστη Τοποθεσία](#)

From:

<https://movementsarchive.org/> - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**

Cyprus Movements Archive

Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:afoa:police_violence4

Last update: **2025/07/15 13:46**